

CONCEPT

Quickscan doorfietsroutes Hoogeveen

Inhoud

1.	Aanleiding	3
1.2	Wat is een doorfietsroute	4
1.3	Wat doen andere gemeenten in Drenthe	4
2.	Afwegingskader	5
2.1	Kosten en baten	5
2.2	Potentie	5
2.3	Koppelkansen	5
3	Directheid en concurrentie positie auto en OV	6
3.1	Hoogeveen- Meppel	6
3.2	Hoogeveen- Beilen	6
3.3	Hoogeveen- Emmen	7
3.4	Hoogeveen- Dedemsvaart	8
4	Aantakking en bediening	9
4.1	Hoogeveen – Meppel	9
4.2	Hoogeveen – Beilen	9
4.3	Hoogeveen – Emmen	10
4.4	Hoogeveen - Dedemsvaart	10
5	Potentieel gebruik	11
6	Inpasbaarheid	12
6.1	Hoogeveen-Meppel	13
6.2	Hoogeveen-Beilen	13
6.3	Hoogeveen-Emmen	13
6.4	Hoogeveen-Dedemsvaart	13
7.	Koppelkansen	13
7.1	Hoogeveen – Meppel	13
7.2	Hoogeveen – Beilen	14
7.3	Hoogeveen - Emmen	14
7.4	Hoogeveen - Dedemsvaart	14
8	Kosten	15
9	Afweging	16
a.	Directheid	16
b.	Aantakking en bediening	16
c.	Potentieel gebruik	16
d.	Inpasbaarheid	16
e.	Koppelkansen	16
10	Conclusie	17
10.1	Vervolgstappen	17
10.2	Advies en samenvatting Raad	17

1. Aanleiding

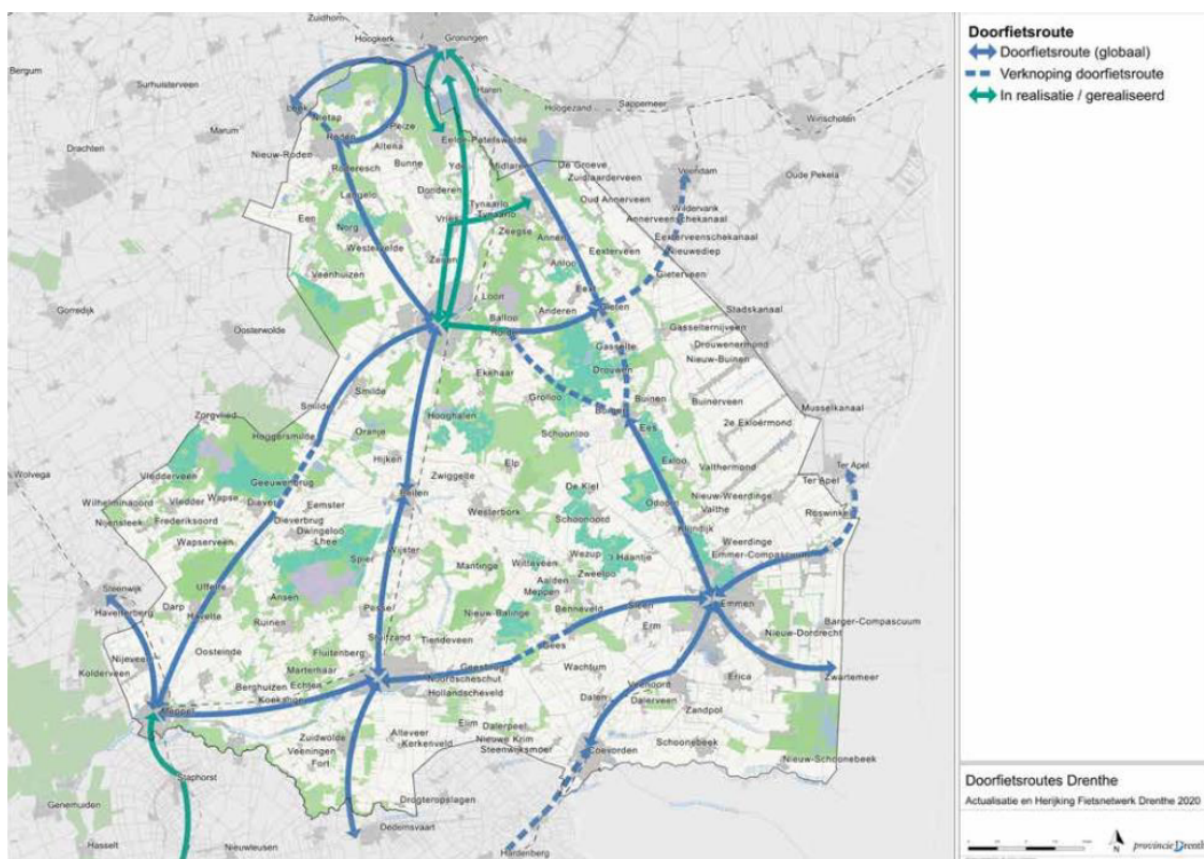
De gemeenteraad heeft 9 november 2023 de motie doorfietsroutes aangenomen. In de motie verzoekt de gemeenteraad het college het volgende:

- Samen met de provincie en omliggende gemeenten te onderzoeken welke doorfietsroutes kansrijk zijn om te realiseren
- De conclusies van dit onderzoek medio 2024 te delen met de raad.

De provincie Drenthe heeft in 2021 een document opgesteld, genaamd 'Actualisatie en herijking Drents fietsnetwerk 2021'. In dit document zijn al verschillende doorfietsroutes opgenomen die mogelijk potentie hebben voor Hoogeveen, onder andere:

- Hoogeveen – Meppel;
- Hoogeveen – Beilen;
- Hoogeveen – Emmen;
- Hoogeveen - Dedemsvaart;

Dit zijn voor Hoogeveen ook de meest voor de hand liggende verbindingen voor een doorfietsroute.

Figuur 1 Doorfietsroutes Drenthe

1.2 Wat is een doorfietsroute?

Doorfietsroutes zijn hoogwaardige fietsroutes van 3,5 – 4 meter breed met een gesloten verharding waarop met comfortabel kan fietsen. Daarnaast zijn deze routes zo rechtstreeks mogelijk, hebben fietsers (zo veel mogelijk) voorrang op autoverkeer, liggen de paden verder van de hoofdrijbaan af en vindt bijvoorbeeld gladheidsbestrijding als eerste plaats. Daarnaast is een regionale herkenbaarheidsstrategie opgesteld voor de herkenbaarheid van de fietsroutes.

1.3 Wat doen andere gemeenten in Drenthe?

- De Provincie Drenthe heeft in 2021 het fietsnetwerk in de provincie herijkt en geactualiseerd. In de herijking staat de ambitie voor diverse doorfietsroutes uitgewerkt. Zoals eerder beschreven staan de routes tussen Hoogeveen en omliggende gemeenten hier ook in beschreven.
- Gemeente De Wolden is recent een onderzoek gestart naar een doorfietsroute tussen Hoogeveen en Meppel. In dit onderzoek staan drie verschillende tracés uitgewerkt. Uiteindelijk is er een voorkeursvariant gekozen en verder uitgewerkt. Het aanleggen van deze variant moet naar verluid €10.000.000,- gaan kosten.
- Tussen Assen en Groningen is een eerste doorfietsroute gerealiseerd, genaamd de Groene As. Met een afstand van 30 kilometer doet een gemiddelde (normale) fiets er 90 minuten over. Een e-bike of speedpedelec kan deze afstand in 75 minuten afleggen. Forensen en scholieren uit Vries, De Punt en Haren kunnen ook gemakkelijk gebruik maken van deze route. Op moment is de helft van de route gerealiseerd. De verwachting is dat de gehele route eind 2025 gereed is.

2. Afwegingskader

In dit hoofdstuk wordt afwegingskader beschreven. Het afwegingskader is opgesteld aan de hand van andere (fiets)onderzoeken en praktijkvoorbeelden. Belangrijke afwegingen zijn de kosten en baten en de potentie van de route. Daarnaast wordt er gekeken naar eventuele koppelkansen met andere gemeenten.

2.1 Kosten en baten

De varianten worden afgewogen op basis van de globale kosten en baten. Hierin zijn de volgende aspecten opgenomen:

- Potentie en gebruik;
- Kosten.

2.2 Potentie

De potentie is bepaald aan de hand van een zogenaamde fietspotentiometer. De fietspotentiometer is een vaak gebruikt middel om de potentie van een bepaald tracé te bepalen.

Hierin staan de volgende aspecten beschreven

1. Directheid en concurrentiepositie fiets/auto;
2. Aantakking en bediening;
3. Vertragingen;
4. Gebruik huidig;
5. Relaties.

Omdat het om een Quickscan gaat wordt er in eerste instantie enkel stilgestaan bij de eerste twee punten en het potentieel gebruik. Onderstaand de beschrijving van hoe de aspecten worden gemeten:

Directheid en concurrentie auto

- In hoeverre moeten fietsers omrijden om van A naar B te komen. En hoe sterk staat de fiets tegen over de auto.

Aantakking en bediening

- Hoeveel mensen wonen of werken langs de routes.

Potentieel gebruik

- Totaal aantal bewegingen woon-werk/school tussen gemeenten.

Uiteindelijk wordt er aan de hand van kleuren duidelijk gemaakt welk tracé het beste scoort op de aspecten. De volgorde van slecht naar goed is: rood, oranje, geel, groen.

2.3 Koppelkansen

Koppelkansen kunnen de aanleg van een eventuele doorfietsroute sterk versnellen. Onderzocht moet worden of omliggende gemeente plannen hebben voor doorfietsroutes en/of deze staan opgenomen in het fietsbeleid.

3 Directheid en concurrentiepositie auto

Voor de directheid wordt de hemelsbrede afstand vergeleken met de huidige fietsafstand. De Provincie Drenthe hanteert een maximale omrijfactor van 1,20. Dit betekent dat de werkelijk fietsafstand maximaal 20% langer mag zijn dan de hemelsbrede afstand.

Daarnaast wordt de concurrentie positie van de fiets tegenover de auto bepaald. Dit wordt gedaan aan de hand van reistijd en afstand. Bij een langere afstand en dus reistijd van de fiets wordt de concurrentiepositie tegen over de auto snel lager.

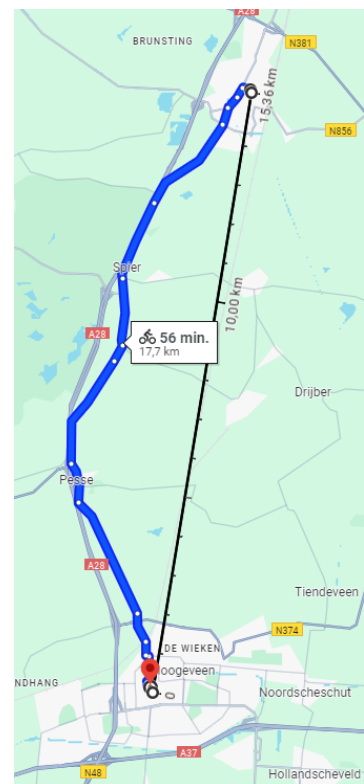
3.1 Hoogeveen - Meppel

De hemelsbrede afstand tussen Hoogeveen en Meppel is ongeveer 19,6 kilometer. De snelste fietsroute is volgens Google Maps 24,1 kilometer met een reistijd van 1 uur en 28 minuten. Dit is een omrijfactor van 1,22 oftewel 22%. Met de auto is de route iets langer namelijk 25,2 kilometer, maar de reistijd is fors lager met 24 minuten. Het verschil in reistijd bedraagt 64 minuten.

3.2 Hoogeveen - Beilen

De hemelsbrede afstand tussen Hoogeveen en Beilen is ongeveer 15,3 kilometer. De snelste fietsroute is volgens Google Maps 17,7 kilometer met een reistijd van 56 minuten. Dit is een omrijfactor van 1,15 oftewel 15%. Met de auto is de route iets langer namelijk 19,9 kilometer maar de reistijd is fors lager met 18 minuten. Het verschil in reistijd bedraagt 38 minuten.

3.4 Hoogeveen - Dedemsvaart

De hemelsbrede afstand tussen Hoogeveen en Dedemsvaart is ongeveer 13,9 kilometer. De snelste fietsroute is volgens Google Maps 17,3 kilometer. Dit is een omrijfactor van 1,24 oftewel 24%. Met de auto is de route iets langer namelijk 19,9 kilometer, maar de reistijd is fors lager met 21 minuten. Het verschil in reistijd bedraagt 32 minuten.

4 Aantakking en bediening

Voor de aantakking en bediening is er gekeken naar de tussen de liggende kernen welke bediend kunnen worden met de doorfiets route. Het aandeel arbeidsplaatsen, scholen en OV-knooppunten bepalen het voordeel wat behaald kan worden met een doorfietsroute tussen Hoogeveen en het betreffende eindpunt.

4.1 Hoogeveen – Meppel

Tussen Hoogeveen en Meppel liggen meerdere dorpen. Dit kan de aantrekkelijkheid van een doorfietsroute sterk verbeteren. Onder andere Koekange en Echten liggen hemelsbreed gezien dichtbij. Met een kleine omweg via het zuiden zijn ook De Wijk en Zuidwolde bereikbaar. Met een omweg via het Noorden zijn Ruinerwold, Oosteinde en Ruinen te betrekken bij de route. Dit maakt de route Hoogeveen – Meppel erg interessant.

4.2 Hoogeveen – Beilen

Tussen Hoogeveen en Beilen liggen een aantal dorpen en kernen. Met name Pesse en in mindere mate Spier kunnen interessant zijn voor een doorfietsroute. Wijster kan via Spier worden aangesloten aan de route.

4.3 Hoogeveen – Emmen

Tussen Hoogeveen en Emmen ligt een groot aantal dorpen en kernen, wat het realiseren van een doorfietsroute erg aantrekkelijk kan maken. Binnen Hoogeveen zelf zijn twee routes mogelijk via: Hollandscheveld en Nieuwlande of via Noordscheschut en Nieuweroord. Verder buiten de gemeentegrenzen kan het interessant zijn om via Coevorden een doorfietsroute naar Emmen te realiseren.

4.4 Hoogeveen - Dedemsvaart

Tussen Hoogeveen en Dedemsvaart ligt Zuidwolde wat interessant kan zijn voor een doorfietsroute richting Dedemsvaart.

5 Potentieel gebruik

In het document 'Actualisatie en herijking Drents fietsnetwerk 2021' heeft de provincie een beeld geschetst van de vervoerspotentie van een doorfietsroute. Dit is gedaan door een analyse uit te voeren naar het dagelijks woon-werk en woon-school verkeer tussen de gemeenten.

Uiteraard zijn er ook andere reismogelijkheden voor dit verkeer, waaronder de auto en het openbaar vervoer, maar biedt dit een eerste inzicht in de maximale potentie van een doorfietsroute en een cijfermatige onderbouwing welke routes meer potentie hebben.

Doorfietsroute	Potentie (Woon-werk/school)
Hoogeveen - Meppel	3.750
Hoogeveen - Beilen	3.500
Hoogeveen - Emmen	5.900
Hoogeveen - Dedemsvaart	1.000

Op het eerste oog heeft Hoogeveen - Emmen de meeste potentie. Echter is de reisafstand tussen beide gemeente verreweg het hoogst van de vier. Dit brengt andere modaliteiten zoals de auto en het OV in een betere positie. Zo zijn er bijvoorbeeld richting Beilen en Meppel zeer goede en snelle OV-verbindingen te vinden, dit is aantrekkelijk voor forenzen en scholieren.

Om de potentie op dit punt beter inzichtelijk te maken is er een vergelijking gemaakt met de fietsafstand en concurrentiepositie van de auto.

Doorfietsroute	Potentie (Woon-werk/school)	Afstand in km	Reistijd fiets	Reistijd auto	Reistijd OV excl. voor- en natransport
Hoogeveen - Meppel	3.750	24,1	88	24	11
Hoogeveen-Beilen	3.500	17,7	56	18	8
Hoogeveen - Emmen	5.900	33,9	106	26	56
Hoogeveen - Dedemsvaart	1.000	17,3	53	21	32

Op alle routes is de concurrentiepositie van de auto beter dan die van de fiets. De reistijd en afstand bepaalt in zekere maten de keuze voor een modaliteit. Voor woon-werk verkeer wordt voor de fiets een afstand van 5 tot 20 kilometer gehanteerd. 5 tot 10 kilometer voor een reguliere fiets en 15 tot 20 kilometer voor een e-bike. De doorfietsroutes naar Meppel en Emmen vallen hier buiten. De auto is op deze afstanden ook fors sneller, tot ruim meer dan een uur. De doorfietsroutes naar Beilen en Dedemsvaart vallen wel binnen de afstand voor de e-bike. Echter is de potentie voor Dedemsvaart lager gezien de lagere potentie in reizigers. Beilen heeft de meeste potentie van de vier, maar is gezien de afstand en reistijd van de fiets aan de hoge kant.

Voor de routes Hoogeveen - Meppel en Hoogeveen - Beilen heeft het OV, ook inclusief voor- en natransport, een goede concurrentiepositie.

6.1 Hoogeveen - Meppel

Wat opvalt is dat op dit tracé een belangrijke schakel mist tussen Koekange en Meppel. De hoofdfiets route loopt nu via Ruinerwold of Rogat. Idealiter zou deze langs het spoor moeten lopen.

6.2 Hoogeveen - Beilen

De route Hoogeveen – Beilen loopt al over een directe hoofdfietsroute. Enkel het opwaarderen van de bestaande infra is hier voldoende.

6.3 Hoogeveen - Emmen

Het huidige tracé tussen Hoogeveen en Emmen loopt over een groot deel over een hoofdfietsroute. Op een aantal plekken kan de route directer.

6.4 Hoogeveen - Dedemsvaart

Het huidige tracé tussen Hoogeveen en Dedemsvaart loopt voor een groot deel over een hoofdfietsroute.

7. Koppelkansen

Voor het aspect koppelkansen is er gekeken naar het fietsbeleid van de omliggende gemeenten. Onderzocht is of de omliggende gemeenten beleid hebben opgesteld over een toekomstige doorfietsroute naar Hoogeveen.

7.1 Hoogeveen – Meppel

In het Actieplan fiets van Gemeente Meppel staan drie doorfietsroutes beschreven waaronder de doorfietsroute Meppel – Hoogeveen. Er zijn nog geen financiële middelen beschreven. Dit wordt volgens de planning in 2025 gedaan.

Ook in de fietsnota van gemeente De Wolden wordt een doorfietsroute tussen Hoogeveen en Meppel benoemd.

7.2 Hoogeveen – Beilen

Gemeente Midden-Drenthe heeft in haar beleidsstuk Fietsplan 2035 Op Fietse Midden-Drenthe een overzicht opgenomen van haar fietsnetwerk en de missende schakels. In dit overzicht is de doorfietsroute Hoogeveen - Beilen niet opgenomen als missende schakels.

7.3 Hoogeveen - Emmen

Gemeente Emmen heeft in haar beleidstukken geen uitspraken gedaan over een doorfietsroute tussen Hoogeveen en Emmen. Gemeente Emmen concentreert zich meer op de verbindingen naar Borger, Coevorden en Klazienaveen.

7.4 Hoogeveen - Dedemsvaart

Gemeente Hardenberg schrijft in haar fietsplan over diverse fietsroutes. Ook de route Dedemsvaart – Zuidwolde wordt hierin beschreven. Met het oog op functie(belang), verkeersveiligheid en aantrekkelijkheid krijgt deze route een lage prioritering.

8 Kosten

In onderstaande tabel staan de kosten per tracé beschreven. De kosten zijn onderverdeeld in drie categorieën. Namelijk Goud, Zilver en Brons. Dit is het niveau van de infrastructuur, zoals beschreven in de volgende tabel:

Scenario	Nieuw vrijliggend fietspad	Verbreden bestaand vrijliggend fietspad	Herinrichting wegvak gemengd verkeer
Goud	4 m Optimale boogstralen	3 → 4 m Optimale boogstralen	Fietsstraat op huidige 30/50 km wegen en reeds heringerichte 60 km wegen (indien < 500 mvt/etmaal)
Zilver	4 m	3 → 4 m	Fietsstraat alleen op huidige 50 km wegen (smal/breed profiel afhankelijk van wegbreedte)
Brons	3,5 m	3 → 3,5 m	Herinrichting tot 30/60 km zone

Investeringskosten Doorfietsroutes Drenthe	Kostenindicatie excl. BTW (€ miljoen)					
	Directe bouwkosten + grondaankoop			Inclusief staartkosten (95%)		
	Goud	Zilver	Brons	Goud	Zilver	Brons
Groningen-Roden	1,62	1,24	1,0	3,16	2,41	1,94
Assen-Roden	3,81	3,45	1,89	7,44	6,73	3,69
Gieter-Haren	3,90	3,20	1,69	7,42	6,25	3,30
Assen-Gieten	1,72	1,40	1,06	3,36	2,73	2,06
Assen-Hoogersmilde	1,90	1,75	1,27	3,71	3,41	2,47
Assen-Beilen	3,53	2,14	1,05	6,89	4,17	2,05
Meppel-Dieverbrug	2,71	2,44	1,91	5,28	4,75	3,72
Meppel-Hoogeveen	4,32	3,98	2,69	8,42	7,76	5,25
Meppel-Nijeveen	1,56	1,44	1,01	3,05	2,81	1,96
Hoogeveen-Beilen	2,44	2,26	1,59	4,76	4,41	3,10
Hoogeveen-Emmen	6,41	6,06	2,94	12,50	11,82	5,74
Hoogeveen-Dedemsvaart	2,91	2,74	2,38	5,67	5,35	4,65
Emmen-Borger	3,24	2,79	1,35	6,32	5,43	2,64
Emmen-Coevorden	3,99	3,67	3,36	7,78	7,15	6,56
Emmen-Zwartemeer	2,30	1,93	1,41	4,49	3,77	2,74
Totaal	44,66	39,25	25,61	87,08	76,54	49,93

9 Afweging

Aan de hand van kleur wordt er inzichtelijk gemaakt welke het beste scoort op de afwegingskaders. De volgorde van slecht naar goed is: rood, oranje, geel, groen.

a. Directheid

De route Hoogeveen – Beilen heeft de laagste omrijfactor van de vier routes. Om deze reden heeft deze route een groene kleur gekregen. De andere drie routes hebben een vergelijkbare omrijfactor. Aan de hand van nieuwe infrastructuur kan de omrijfactor nog verbeterd worden. Hier zijn echter dan wel weer hogere kosten aan verbonden. Om deze reden wordt dat nu niet meegenomen in deze afweging.

b. Aantakking en bediening

Tussen Hoogeveen – Meppel en Hoogeveen - Dedemsvaart zijn in verhouding de meeste dorpen/ kernen te bedienen met een doorfietsroute. Hoogeveen – Emmen scoort iets lager gezien de langere onderlinge afstanden tussen de dorpen. Een doorfiets route over Coevorden kan het wel verbeteren. De directheid van de route neemt hierdoor wel sterk af.

c. Potentieel gebruik

In verhouding met de fietsafstand en het aantal potentiële gebruikers komt Hoogeveen - Beilen het beste uit deze afweging. De route naar Dedemsvaart is iets korter maar heeft maar één derde van het aantal gebruikers. Hoogeveen – Meppel is qua gebruikers vergelijkbaar met Hoogeveen – Beilen. De onderlinge afstand is alleen ruim een kwart hoger. De route naar Emmen is ruim 30km, dit maakt het voor veel fietsers minder interessant.

d. Inpasbaarheid

De inpasbaarheid tussen Beilen en Dedemsvaart is het beste gebleken. Tussen beide dorpen ligt al een prima hoofdfietsroute. Enkel het opwaarderen van de bestaande infra is voldoende. Tussen Hoogeveen en Meppel mist nog een link tussen Koekange en Meppel. Voor de route richting Emmen missen een meerdere kleine verbindingen, o.a. tussen Geesburg en Gees.

e. Koppelkansen

Vanuit de diverse fietsbeleidsstukken is gebleken dat gemeente Meppel en De Wolden een doorfietsroute naar Hoogeveen als kans zien. De andere gemeenten benoemen dit niet of geeft een doorfietsroute richting Hoogeveen een lage prioriteit.

Samenvatting

Tracé	Hoogeveen-Meppel	Hoogeveen - Beilen	Hoogeveen - Emmen	Hoogeveen - Dedemsvaart
Directheid en afstand	Oranje	Geel	Oranje	Geel
Aantakking	Groen	Oranje	Geel	Geel
Potentieel gebruik	Oranje	Geel	Rood	Oranje
Inpasbaarheid	Geel	Groen	Oranje	Groen
Kosten	Oranje	Geel	Rood	Oranje
Koppelkansen	Groen	Rood	Rood	Oranje

10 Conclusie

Uit de Quickscan is geen duidelijke winnaar naar voren gekomen. De onderlinge afstanden naar de omliggende plaatsen maakt dat de auto of OV voor veel forenzen en scholieren de beste optie blijft.

Hoogeveen – Meppel heeft volgens deze Quickscan de meeste potentie van de vier onderzochte routes. Alleen valt het potentiële gebruik op deze route, gezien de grote afstand, tegen. Hoogeveen - Beilen heeft in die zin meer potentie maar heeft ook al een goede infrastructuur liggen (zowel voor fiets als OV). Ook op de route naar Dedemsvaart ligt in potentie al een goede infrastructuur, het aantal reizigers is echter laag. Hoogeveen – Emmen komt als slechtste uit de Quickscan. De afstand is te groot en zonder koppelkansen en goede aantakkingen is deze route niet kansrijk.

10.1 Mogelijke vervolgstappen

Nu duidelijk is geworden welke doorfietsroute vanuit de gemeente Hoogeveen als meest kansrijk worden gezien, moet worden bepaald of er routes de moeite waard zijn om vervolgstappen op te ondernemen.

Gemeente De Wolden heeft inmiddels, zoals eerder beschreven, al een onderzoek laten uitvoeren op de doorfietsroute Hoogeveen – Meppel. De Wolden heeft gezien haar ligging meer belang bij een doorfietsroute naar Meppel en Hoogeveen. Het aansluiten van de tussenliggende dorpen in De Wolden op een doorfietsroute kan kansrijk zijn.

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat een tracé langs de Hoogeveensche Vaart als meest haalbaar wordt gezien. De kosten voor de aanleg van dit tracé worden geschat op €10.000.000,-. Uit onderzoek is gebleken dat in potentie dagelijks 300 tot 500 fietsers gebruik gaan maken van dit tracé. Dichter bij de kernen Hoogeveen en Meppel zal de intensiteit mogelijk hoger liggen. Wij verwachten dat op basis van de te verwachten intensiteit en de begrote kosten er voldoende input ligt om een keuze te maken.

10.2 Advies en samenvatting Raad

Hoogeveen - Meppel is van de vier onderzochte doorfietsroutes als meest interessant uit dit onderzoek gekomen. De gemeente De Wolden heeft inmiddels al een tracé onderzoek uitgevoerd naar deze doorfietsroute. Gemeente Hoogeveen kan hierbij aansluiten.

De overige drie routes uit deze Quickscan zijn op basis van huidige infrastructuur, afstand en concurrentiepositie ten opzichte van andere vervoersmiddelen niet kansrijk.

De provincie Drenthe heeft een cofinanciering van €12.500.000,- euro beschikbaar gesteld, dit bedrag is bedoeld voor de gehele provincie Drenthe. De voorwaarden die hieraan verbonden zijn moeten worden vastgelegd in bestuursafspraken.

Mogelijk ligt er (financieel) een koppelkans met de regio Zwolle, door aan te sluiten op de doorfietsroute Zwolle – Staphorst – Meppel.